

Informovaný souhlas pacientky s výkonem

Orální glukózový toleranční test (OGTT) - těhotné

Vážená paní,

vzhledem k tomu, že jako svéprávný jedinec se podílíte významným způsobem na diagnostickém výkonu, máte nezadatelné právo být před Vaším rozhodnutím o těchto postupech podrobně informována.

Jaký je důvod (indikace) tohoto výkonu:

OGTT se používá k potvrzení nebo vyloučení diagnózy těhotenské cukrovky (gestačního diabetu mellitu). Gestační diabetes mellitus (dále již GDM) je porucha látkové výměny glukózy různého stupně, která se objeví v těhotenství a spontánně odeznívá v průběhu šestinedělí. Kromě GDM může být v průběhu těhotenství také diagnostikován tzv. zjevný diabetes mellitus (dále DM), který splňuje diagnostická kritéria diabetu platná pro všeobecnou populaci (glykémie nalačno $\geq 7,0$ mmol/L a/nebo ve 120. min OGTT $\geq 11,1$ mmol/L) a zpravidla přetrvává i po šestinedělí. OGTT je organizován gynekologem.

OGTT se provádí u všech těhotných žen mezi 24. - 28. týdnem (24+0 - 27+6) těhotenství. OGTT se může, je-li k tomu důvod, provést také kdykoli v průběhu gravidity mimo toto stanovené období, a to na základě indikace lékaře.

Nepodstoupením tohoto vyšetření může dojít k neodhalené nebo k opožděnému odhalení diagnózy GDM, což může mít další důsledky pro vývoj plodu (poruchy růstu a vývoje plodu) a následně také vznik komplikací při porodu.

Alternativy výkonu:

V současné době neexistuje k tomuto vyšetření odpovídající alternativa.

Jaký je režim těhotné ženy před výkonem:

3 dny před testem jsou doporučeny obvyklé stravovací návyky (neomezovat příjem cukrů). Minimálně po dobu 24 hodin před provedením nepít alkoholické nápoje (včetně piva). Test se provádí ráno po fyzickém klidu bez požití kofeinu a v den vyšetření nekuřte. Pravidelné dávky léků s anti-inzulínovým efektem (zejména hydrokortizon, thyroxin, betasympatikomimetika, progesteron) lze užít v den testu až po jeho dokončení. Důvodem k odložení testu je akutní onemocnění např. viróza, vystupňované těhotenské zvracení apod.

Jaký je postup při provádění výkonu:

Před vlastním provedením OGTT je odebrána žilní krev nalačno, ve které se stanoví koncentrace glukózy v plazmě. Pokud je koncentrace glukózy **rovna nebo vyšší než 5,1 mmol/L, OGTT se neprovádí a je doporučeno opětovné vyšetření koncentrace glukózy v jiný den. V případě, že je koncentrace glukózy opět vyšší, test proveden nebude a těhotná žena je svým ošetřujícím gynekologem odeslána na diabetologii.**

Pokud je koncentrace glukózy nižší než 5,1 mmol/L, bude OGTT proveden. Sestra odběrového centra pacientce ukáže originální hnědou zapečetěnou lahvičku s roztokem glukózy. Roztok je čirý a má nažloutlou barvu a sladkokyselou chuť. Před pacientkou sestra lahvičku otevře, roztok vylije do plastového kelímku a doplní na výsledný objem (300 ml) vodou. Poté pacientka během 10 minut roztok vypije a po 1 hodině a po 2 hodinách jsou provedeny další dva odběry žilní krve a stanovena koncentrace glukózy v plazmě.

V průběhu celého testu se nesmí jíst, pít slazené nápoje a kouřit. Po dobu celého testu, tzn. dvě hodiny, je nutné sedět v čekárně odběrového centra a nevzdalovat se z těchto prostor. Jakékoliv případné zdravotní potíže je nutné neprodleně oznámit všeobecné odběrové sestře nebo komukoliv ze zdravotnického personálu na odběrovém centru.

Jaké jsou možné komplikace a rizika:

Po podání koncentrovaného roztoku glukózy se může dostavit pocit nevolnosti, nucení na zvracení nebo zvracení či průjem. Po dvou hodinách po podání glukózy se může projevit posthyperglykemická hypoglykémie – tedy po předchozí vysoké hladině následně nízká hladina glukózy v plazmě. Příznaky se mohou objevit v době 2-3 hodin (1-3 hodin) po zátěži. Řadí se mezi ně pocení, třes, slabost až apatie, bušení srdce, hlad (až tzv. vlčí hlad), pocit na omdlení, mohou se vyskytnout poruchy zraku a sluchu, případně až bezvědomí.

Jaký je režim těhotné ženy po provedení výkonu (po dvou hodinách):

Vzhledem k tomu, že se po dvou hodinách po podání glukózy může projevit posthyperglykemická hypoglykémie, je vhodné po dobu 1 hodiny po skončení testu vyčkat v čekárně Odběrového centra nebo mít po vyšetření doprovod. Pro případ posthyperglykemické hypoglykémie doporučujeme mít s sebou pití a jídlo pro občerstvení po skončení testu. Z důvodu možného výskytu posthyperglykemické hypoglykémie po ukončení testu by těhotná žena neměla ještě hodinu po ukončení testu řídit motorové vozidlo.

Byla jste řádně informována o průběhu testu, zejména o nutnosti setrvat po celou dobu testu v čekárně Odběrového centra a odejít až po dokončení celého testu. Jestliže nedodržíte některá z výše uvedených doporučení, výsledek testu budou zkreslené a celý test tím ztrácí diagnostický význam.

Pokud jste něčemu nerozuměla nebo máte doplňující otázky, obraťte se na zdravotní všeobecnou sestru.

Identifikační údaje pacientky:

Příjmení:		Jméno:		Titul:		RČ:	
-----------	--	--------	--	--------	--	-----	--

Identifikační údaje zákonného zástupce, opatrovníka:

Příjmení:		Jméno:		Datum narození::	
-----------	--	--------	--	------------------	--

Orální glukózový toleranční test (OGTT) - těhotné

Vysvětlující pohovor provedl:

identifikace a podpis sestry

Prohlašuji, že mi byl náležitě objasněn důvod, předpokládaný prospěch, způsob provedení, následky i možná rizika a komplikace plánovaného výkonu. Dále mi byly vysvětleny možné alternativy včetně jejich komplikací a zdravotní důsledky vyplývající z nepodstoupení plánovaného výkonu. Měla jsem možnost zeptat se sestry na všechno, co mě ve vztahu k plánovanému výkonu zajímá, a obdržela jsem vysvětlení, kterému jsem porozuměla. S provedením výše uvedeného výkonu souhlasím.

Dále prohlašuji, že jsem pravdivě informovala sestru o dosavadním vývoji svého zdravotního stavu, včetně informací o infekčních nemocech, o zdravotních službách poskytovaných jinými poskytovateli, o užívání léčivých přípravků, včetně užívání návykových látek, a dalších skutečnostech podstatných pro poskytování zdravotních služeb a nezatajila jsem žádné okolnosti svého zdravotního stavu, které jsou překážkou v provedení výkonu či mohou být v jakékoli souvislosti se vznikem komplikací.

Bylo mi podáno vysvětlení, že v případě výskytu neočekávaných komplikací vyžadujících neodkladné provedení dalších výkonů nutných k záchraně mého života nebo zdraví, budou tyto výkony provedeny.

V Ostravě dne:

.....
podpis pacientky, zákonného zástupce, opatrovníka